

Arbo-inf@ct juli 2024

Gezondheidszorgmedewerkers en mazelen; aandacht buiten uitbraak.

Mazelen in Nederland

In Europa neemt het aantal mazelenmeldingen sinds vorig jaar fors toe. In Nederland zijn er in 2024 tot nu toe meer dan 100 patiënten met mazelen gemeld. Op dit moment is er in Nederland geen sprake van een uitbraak, al is de kans dat er de komende weken (onbeschermd) mensen mazelen krijgen wel reëel ([Actuele cijfers mazelen | RIVM](#)). Mazelen is zeer besmettelijk. De ziekte kan zich onder niet-gevaccineerden zonder natuurlijk verworven immuniteit snel verspreiden. Veel mazelenpatiënten melden zich vervolgens bij gezondheidszorgmedewerkers. Deze medewerkers lopen risico op besmetting tijdens hun werkzaamheden. Ook zonder mazelenepidemie in Nederland, zijn er dit jaar enkele werkgerelateerde mazelen besmettingen bij het RIVM gemeld.

Beroepsgerelateerde risico's:

Iedereen die niet (volledig) gevaccineerd is en geen natuurlijke immuniteit heeft verworven, loopt risico op infectie bij contact met een mazelenpatiënt. Vertaald naar de context van werk zijn de volgende werknemers risicolopers:

- Gezondheidszorgwerkers en (para)medische studenten die in contact kunnen komen met mazelenpatiënten
- Werknemers die reizen naar of verblijven in endemische gebieden
- Werknemers van scholen en kinderdagverblijven, met name in gebieden met een lage vaccinatiegraad

Werknemers die besmettelijk zijn voor mazelen zijn risicovormers. Zij zijn vanaf 4 dagen vóór tot en met 4 volle dagen na het ontstaan van exantheem besmettelijk. Dit kan verregaande consequenties hebben als zij in contact komen met bijzonder kwetsbare personen, zoals onbeschermd zuigelingen, onbeschermd zwangeren en immuungecompromitteerden.

Preventie:

Infectieziekten, zoals mazelen, vallen binnen de Arbeidsomstandighedenwet onder biologische agentia. Als onderdeel van de risico inventarisatie en -evaluatie (RI&E) moet een werkgever de blootstelling aan biologische agentia beoordelen ([Arbeidsomstandighedenbesluit 4.85](#)) en maatregelen treffen om expositie tijdens en infectie door werk te beperken. Naast algemene preventiemaatregelen, is vaccinatie een aanvullende maatregel die een werkgever moet aanbieden ([Arbeidsomstandighedenbesluit artikel 4.91](#)).

Aandacht vanuit arbeidsgeneeskundig perspectief:

Omdat mazelen zeer besmettelijk is kan één indexpatiënt relatief veel onbeschermd werknemers besmetten. Deze besmette werknemers dragen -al voordat ze symptomen krijgen- ongemerkt bij aan verdere verspreiding van het virus naar hun cliënten, patiënten en collega's. Dit heeft impact op betrokken werknemers, cliënten en patiënten die besmet raken en is ontwrichtend voor de continuïteit van zorg. Aandacht voor de bescherming van risicolopende en risicovormende werknemers is daarom essentieel.

Arbo-inf@ct juli 2024

Gezondheidszorgmedewerkers en mazelen; aandacht buiten uitbraak.

Naast alle niet (volledig) gevaccineerde werknemers geboren na 1977, verdient de groep werknemers geboren van 1965 tot en met 1977 speciale aandacht. Dit zijn personen die nooit of slechts éénmaal via het Rijksvaccinatieprogramma zijn gevaccineerd en niet allemaal een natuurlijke mazeleninfectie hebben doorgemaakt. Ter bescherming van volwassen risicolopers is, naast natuurlijk verworven immuniteit, een éénmalige vaccinatie, voldoende. Dit geldt echter niet voor werknemers in de gezondheidszorg. In de recent hernieuwde bijlage [Bescherming tegen mazelen in de gezondheidszorg](#) bij de LCI richtlijn Mazelen worden adviezen voor bescherming van gezondheidszorgmedewerkers binnen en buiten het ziekenhuis beschreven.

Instellingsbeleid:

De verantwoordelijkheid voor voorlichting, bescherming en vaccinatie van werknemers ligt bij de werkgever en zal in de praktijk worden uitbesteed aan een bedrijfsarts/arbodienst. Deze kan de werkgever bijstaan bij het opstellen en uitvoeren van het in deze richtlijn beschreven beleid, rekening houdend met de AVG.

Meer informatie over mazelen, mazelenvaccinatie (BMR) en vaccinatie van werknemers in het algemeen is te vinden op:

[BMR | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](#),

[Bescherming tegen mazelen in de gezondheidszorg | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](#),

[Mazelen | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](#),

[Vaccinatie van werknemers altijd aanbieden?! | RIVM](#)

Auteurs: Marieke Wijffels-de Groot, Herbert de Jager, Helma Ruijs, Bart Dollekens (RIVM-CIb), Jaap Maas (NCvB), Tjalling Leenstra (RIVM-CIb)

